

Leerlijn: Sociaal Emotionele Ontwikkeling (SEO)

Leerroute: 2

Leerjaar 1		
Periode	Onderdeel	Doelen
1	Mondelinge taal	Stelt zichzelf voor door zijn voornaam te noemen
		Kijkt een ander aan bij luisteren in een één-op-één situatie
		Zit vijf minuten stil op een stoel bij het luisteren naar medeleerlingen (in kringgesprek)
		Kijkt andere leerlingen aan wanneer zij spreken
		Vraagt om herhaling wanneer iets niet wordt verstaan (wat? hè?)
	Mens en maatschappij	Vertelt over de eigen hobby
	Leergebiedoverstijgend	Luistert naar een ander als die zijn excuses aanbiedt
2	Leergebiedoverstijgend	Vertelt in de kring over iets dat hij zojuist op school heeft meegemaakt (korte tijd ertussen)
		Vertelt in de kring (aan het einde van de dag) wat hij die dag op school heeft meegemaakt
		Geeft aan of een ander zich boos, blij, bang, verdrietig voelt.
		Benoemt waarom hij een ander geen pijn mag doen
	Mondelinge taal	Vraagt de leerkracht of hij hem iets mag vragen

Leerjaar 2		
Periode	Onderdeel	Doelen
1	Mondelinge taal	Vertelt iets in de kring als hij daartoe wordt uitgenodigd
		Luistert en reageert op het juiste moment in een één-op- één gesprek
		Kijkt de ander aan bij het zelf spreken in een één op één gesprek en bij kringgesprekken.
		Stelt een vraag aan een onbekende in een vertrouwde omgeving (wie ben jij?)
		Neemt het woord in een (kring)gesprek
	Leergebiedoverstijgend	Vertelt of hij een activiteit alleen of samen wil doen en met wie als de begeleider hiernaar vraagt
		Vertelt een ander iets als een geheimje
2	Leergebiedoverstijgend	Vertelt in de kring over iets dat hij zojuist thuis heeft meegemaakt (korte tijd ertussen)
		Vertelt in de kring (aan het einde van de dag) wat hij die dag op school heeft meegemaakt en wat hij hier thuis over gaat vertellen
		Reageert na voordoen op een blij, verdrietig, boos of angstig gevoel van een ander
		Zegt sorry wanneer dit gepast is
	Mondelinge taal	Maakt in een gesprek met een onbekende volwassene wensen of gevoelens kenbaar (Lotte buiten spelen)
		Verontschuldigt zich wanneer dat gepast is

Leerjaar 3		
Periode	Onderdeel	Doelen
1	Leergebiedoverstijgend	Bedankt een ander als hij/zij iets krijgt
		Vraagt een bekende naar zijn gevoelens (waarom huil je?)
		Troost op eigen initiatief een bekende ander
		Geeft een complimentje over het uiterlijk of een werkje (mooie jas, mooi schilderij)
	Mondelinge taal	Bedankt een ander op verschillende manieren
2	Vorbereiding op dagbesteding en arbeid	Vertelt welke taken hij wel en niet leuk vindt om te doen
		Geeft, indien relevant, aan dat een stage/werkplek een fijne werkplek is voor hem
	Leergebiedoverstijgend	Beheerst zich als hij boos is wanneer dit van hem/haar gevraagd wordt
		Laat non- verbaal merken dat ruzie voorbij is (hand geven, lachen, aankijken)
		Geeft verbaal aan dat de ruzie voorbij is (sorry, over?, vrienden?)
		Uit zijn boosheid zonder anderen fysiek pijn te doen

Leerjaar 4		
Periode	Onderdeel	Doelen
1	Mondelinge taal	Vraagt om uitleg of verduidelijking wanneer hij iets niet begrijpt (hoe moet dat? Wat is dat?)
		Laat een ander uitspreken tijdens een gesprek
		Laat een ander merken dat hij hem hoort (knikken, opkijken)
		Reageert op lichaamshouding van een medeleerling ((on)geïnteresseerde houding)
	Leergebiedoverstijgend	Deelt uit zichzelf iets met een ander
2	Mondelinge taal	Hanteert de juiste aanspreekvorm voor bekende en onbekende gesprekspartners, bijv jij/u
		De leerling switcht tussen verschillende sprekers (in kringgesprek)
		Begrijpt 2 ondersteunende of natuurlijke gebaren in communicatie met elkaar om te communiceren (iemand aanwijzen en eetgebaar maken; kom je eten?)
		Gebruikt 2 ondersteunende of natuurlijke gebaren in combinatie met elkaar om te communiceren (iemand aanwijzen en armzwaai maken; kom eens hier)
	Leergebiedoverstijgend	Kent meerdere manieren om iemand te troosten (stil maar, arm omslaan, zakdoek halen)

Leerjaar 5		
Periode	Onderdeel	Doelen
1	Leergebiedoverstijgend	Vertelt of hij een activiteit alleen of samen wil doen en met wie.
		Vertelt waarom hij boos is op een ander
		Biedt zijn excuses aan wanneer dit wordt gevraagd (met oogcontact)
		Biedt zijn excuses aan (met oogcontact) en past zijn gedrag daarna aan
2	Mens en maatschappij	Weet dat er verschillende hobby's zijn en geeft enkele voorbeelden
		Oriënteert met verschillende sporten
		Oriënteert op verschillende vormen van drama, dans en toneel
	Vorbereiding op dagbesteding en arbeid	Spreekt een vooraf afgesproken persoon aan als hij een probleem met een taak heeft
		Weet in elke situatie wie en wanneer hij om hulp mag vragen volgens de afgesproken regels
		Luistert naar nieuwe ideeën van anderen

Leerjaar 6		
Periode	Onderdeel	Doelen
1	Leergebiedoverstijgend	Zegt het als hij wordt overgeslagen of als iets dat beloofd is, vergeten wordt
		Verplaatst zich in de gevoelens van een ander (toont medeleven, lacht mee, troost)
		Nodigt een vriend uit om mee te doen.
	Mondelinge taal	Uit zijn gevoel richting een ander zonder uitleg (ik vind jou aardig/lief, ik ben boos)
2	Vorbereiding op dagbesteding en arbeid	Vertelt aan het einde van de (stage)dag wat hij heeft gedaan en wat hij daarvan vond
		Past veelvoorkomende sociale regels toe (kloppen op de deur voor binnenkomst, iemandsnaam noemen voor het aanspreken)
	Leergebiedoverstijgend	Vertelt over iets dat hij heeft beleefd en hoe hij zich daarbij voelde
		Aanvaardt excuses van een ander
		Benoemt manieren om rustig te blijven als hij boos is (diep ademhalen, weglopen)